

Mówić poprawnie

W ramach kampanii społecznej „mali obywatele” prezentujemy wywiad z Anną Sobolewską, logopedą, prowadzącą zajęcia logopedyczne z dziećmi w grupach zabawowych działających na terenie gminy Lubawa.

Marcin Michalski: – Czy mogłaby Pani przybliżyć i wyjaśnić kim jest logopeda i czym się zajmuje?

Anna Sobolewska: – Najkrócej mówiąc, logopeda to terapeuta, który prowadzi naukę mowy dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Zadaniem logopedy jest kształtowanie mowy, zapobieganie wadom wymowy, usuwanie wad już istniejących, nauczanie mowy w wypadku jej braku lub utraty.

– Do grup zabawowych w gminie Lubawa uczęszcza około 200 dzieci w wieku 3-5 lat. Jak kształtuje się sytuacja maluchów po przeprowadzeniu diagnozy wad wymowy?

– Diagnozą logopedyczną zostały objęte wszystkie dzieci uczęszczające do grup zabawowych. Około 70% dzieci zostało zakwalifikowanych do indywidualnej terapii. Odsetek ten jest tak duży, ponieważ zostały do niego zaliczone również dzieci, które posiadają wady rozwojowe, czyli takie, które mogą ustąpić samoistnie w wyniku rozwoju mowy. Jednak wspomaganie rozwoju mowy i odpowiednie ćwiczenia mogą spowodować u dziecka wcześniejsze wystąpienie nieprawidłowo realizowanej głoski.

– Z czego Pani zdaniem wynika to, że tak wiele dzieci napotyka trudności w prawidłowym wypowiedzianiu się?

– Jest wiele różnych czynników zaburzających rozwój mowy dzieci. Mowa rozwija się w kontakcie społecznym z drugą osobą i towarzyszą temu określone emocje. Dziecko uczy się mowy od otoczenia, naśladując osoby znaczące dla siebie. Dziś coraz częściej towarzyszem dziecka staje się telewizor czy komputer, a nie drugi człowiek, co nie jest wystarczającym bodźcem do rozwoju prawidłowej mowy. Kolejną przyczyną trudności w mówieniu są choroby: infekcje górnych dróg oddechowych, przerośnięty trzeci migdałek, zapalenie ucha środkowego. Schorzenia te mogą przyczynić się do powstania nieprawidłowych nawyków ruchowych warg i języka, co z kolei prowadzi do wad wymowy lub do niedosłuchu. Trzecia przyczyna to złe nawyki żywieniowe. Dzieci zbyt wcześnie zaczynają jeść potrawy z dodatkiem cukru, który powoduje wczesne ubytki szkliwa oraz próchnicę zębów mlecznych. Brak zębów natomiast jest częstą przyczyną złych nawyków w ułożeniu i sprawności ruchowej języka, a tym samym wad wymowy. Nieprawidłowości w rozwoju mowy pojawiają się także często u dzieci wcześniej karmionych butelką i długo ssących butelkę albo smoczek. Mają one problemy ze zgryzem, połykaniem i prawidłowymi nawykami ruchowymi warg i języka. Natomiast dzieci długo karmione pokarmami rozdrobnionymi, papkami, nie gryzą i nie żują, co nie rozwija siły mięśni języka i jego sprawności.

– Jakie są najczęstsze wady?

– Najczęściej występującymi wadami są sygmatyzm szeregu syczącego i szumiącego (nieprawidłowa realizacja głosek s, z, c, dz i sz, ż, cz, dź), kappacyzm (nieprawidłowa realizacja głoski k), gammacyzm (nieprawidłowa realizacja głoski g) oraz mowa bezdźwięczna.

– W ilu procentach można je wyeliminować u dzieci w wieku 3-5 lat?

– Nie można tu raczej mówić o procentach, gdyż każde dziecko jest inne i ma swój indywidualny czas i tempo uczenia się. Powodzenie terapii w dużej mierze zależy także od tego, w jakim stopniu artykulatory (czyli np. język, wargi) dziecka są przygotowane do wypowiedzenia danej głoski. Wiek 3-5 lat to okres intensywnego rozwoju mowy dziecka i ogromnych możliwości mózgu. Czasami wystarczy tylko wytłumaczyć i pokazać dziecku, w jaki sposób jego artykulatory mają zachowywać się podczas wymawiania danej głoski i dziecko jest w stanie to zrealizować. W większości przypadków jednak potrzebna jest dłuższa, nawet kilkumiesięczna terapia.

– Co daje maluchom systematyczna opieka logopedy w grupach zabawowych?

– Zajęcia logopedyczne w grupach zabawowych nastawione są głównie na indywidualną terapię dzieci z zaburzeniami mowy. Podczas terapii, dzieci uczą się prawidłowo wymawiać zaburzone głoski. Nie brakuje również zajęć grupowych, w których uczestniczą wszystkie dzieci. Zajęcia przeprowadzane są przed lustrem, tak, aby dziecko mogło przez cały czas obserwować siebie oraz prowadzącą i mają charakter zabawowy. Jak już wcześniej wspomniałam, terapia ma charakter indywidualny. W tym czasie dziecko przebywa sam na sam z logopedą i jest w tym momencie najważniej-

sze. Cała uwaga jest skupiona na dziecku, a ono czuje się docenione. Systematyczność zajęć pozwala na utrwalanie materiału.

– Dziękuję za rozmowę.

Anna Sobolewska, logopeda, prowadzącą zajęcia z dziećmi w grupach zabawowych działających na terenie gminy Lubawa. Absolwentka Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego (specjalność pedagogika wczesnoszkolna) oraz podyplomowego studium logopedii w Olsztyńskiej Szkole Wyższej im. Józefa Rusieckiego.

MALI OBYWATELE – KAMPANIA SPOŁECZNA

GRUPY ZABAWOWE DLA DZIECI W WIEKU 3-5 LAT